

Ukládání trestů

Jakub Drápal

U3V

27. listopadu 2023

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Obsah

- 1 Účely trestání
- 2 Diskrece a rozdíly při ukládání trestů
- 3 Definování a zkoumání principů ukládání trestů
- 4 Vlivy na ukládání trestů
- 5 Jak zvýšit principiálnost ukládání trestů?

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení ostatních (general deterrence)

Pět nezbytných kroků, aby zvýšení trestů odradilo další pachatele

- 1 Je třeba, aby se k možným pachatelům dostala informace, že byly zpřísněny tresty.
- 2 Musí vůbec zvažovat otázku hrozícího trestu při přemýšlení, zda spáchat trestný čin.
- 3 Musí být přesvědčení, že existuje alespoň určitá šance, že budou chyceni.
- 4 Musí být přesvědčení, že pokud je chytí, tak jim bude skutečně uložen přísnější trest.
- 5 Musí být připraveni zanechat plánovaného trestného činu kvůli šanci na uložení přísnějšího trestu.

Literatura: [von Hirsch et al., 1999, Chalfin and McCrary, 2017]

Odrazení odsouzených tresty (specific deterrence)

Efektivita nepodmíněného trestu odnětí svobody

Uvěznění v průměru neovlivní pachatele z hlediska recidivy

[Villettaz et al., 2015, Loeffler and Nagin, 2022]

O chlebu a o vodě?

Špatné podmínky ve vězení nevedou k nižší recidivě, ale spíše k vyšší

[Chen and Shapiro, 2007, Auty and Liebling, 2020]

Odrazení odsouzených tresty (specific deterrence)

Efektivita nepodmíněného trestu odnětí svobody

Uvěznění v průměru neovlivní pachatele z hlediska recidivy

[Villettaz et al., 2015, Loeffler and Nagin, 2022]

O chlebu a o vodě?

Špatné podmínky ve vězení nevedou k nižší recidivě, ale spíše k vyšší

[Chen and Shapiro, 2007, Auty and Liebling, 2020]

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Práce s pachateli trestných činů

- Mnohé programy nefungují ("Nothing works (for everyone)")
- Některé programy fungují ("Evidence-based policies")
- Maximálně drobnější efektivita programů
- Významná skupina pachatelů, kteří budou i dále páchat
- Úspěchem je
 - 1 prodloužení doby na svobodě mezi odnětími svobody
 - 2 páchání méně závažné trestné činnosti
- ČR: Málo peněz a (efektivních) programů

Inkapacitace

Omezené schopnosti identifikovat ty nebezpečné

- Predikce soudců: Jsou schopni?
- Risk assessment: Pomoc od AI

Přísnější trestání "nebezpečných" pachatelů (selektivní inkapacitace)

- Tříkrát a dost
- Etické problémy

Lit.: [Monahan and Skeem, 2016]

Inkapacitace

Omezené schopnosti identifikovat ty nebezpečné

- Predikce soudců: Jsou schopni?
- Risk assessment: Pomoc od AI

Přísnější trestání "nebezpečných" pachatelů (selektivní inkapacitace)

- Tříkrát a dost
- Etické problémy

Lit.: [Monahan and Skeem, 2016]

Proporcionalita - přiměřenost trest a závažnosti

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění - vůle - pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita - přiměřenost trest a závažnosti

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění - vůle - pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita - přiměřenost trest a závažnosti

Zavrženíhodnost jednání a jeho odsouzení (censure)

Cílem je komunikovat takové odsouzení jednání, které je přiměřené závažnosti spáchané trestné činnosti (poškození/škoda a zavinění - vůle - pachatele)

Ordinální proporcionalita

- Který trestný čin je závažnější?
- Shodneme se na pořadí závažnosti jednotlivých trestných činů

Kardinální proporcionalita

- Jaký trest je přiměřený konkrétnímu trestnému činu?
- Neshodneme se na tom, kam "ukotvit" jednotlivé trestné činy

Lit.: [von Hirsch, 2017]

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Proporcionalita: Trestání znásilnění

Trestní sazby

Současné nastavení

- Těžké ublížení na zdraví: základní 3-10 let
- Znásilnění: základní 2-10 let
- Znásilnění s těžkým ublížením na zdraví: 5-12 let

Srovnání a problémy

- Příliš nízké? Finsko: 1-6 a 2-10 let
- Nevíme, co se pod jednáními skrývá (oba činy velmi různorodé)

Praxe ukládání trestů

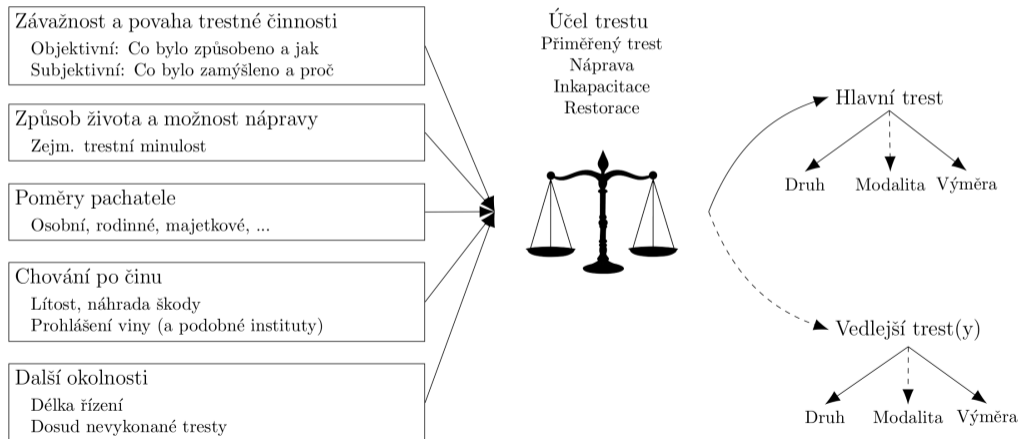
Za znásilnění NEPO nejčastěji po vraždě, 2x častěji NEPO než za těžké ublížení na zdraví (zohledníme-li počet předchozích odsouzení, roky 2015-2019)

Obsah

- 1 Účely trestání
- 2 Diskrece a rozdíly při ukládání trestů**
- 3 Definování a zkoumání principů ukládání trestů
- 4 Vlivy na ukládání trestů
- 5 Jak zvýšit principiálnost ukládání trestů?

Komplexnost ukládání trestů

Obrázek: Komplexnost procesu uložení trestu

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprinciálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprinciálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

Nižím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

Nižším neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprinciálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

Ničím neomezené vs. naprosto spoutané ukládání trestů

1. Každý případ je unikátní: Potřeba individualizace trestu

- Právní pravidla jsou ale vždy zobecnitelná
- Jak by se soudce učil, pokud by byl každý případ zvláštní?
- Jak bychom mohli předpovídat z velké části, jaký trest bude uložen jen na základě několika charakteristik?
- Docházelo by k neprincipiálnímu a silně rozdílnému ukládání trestů

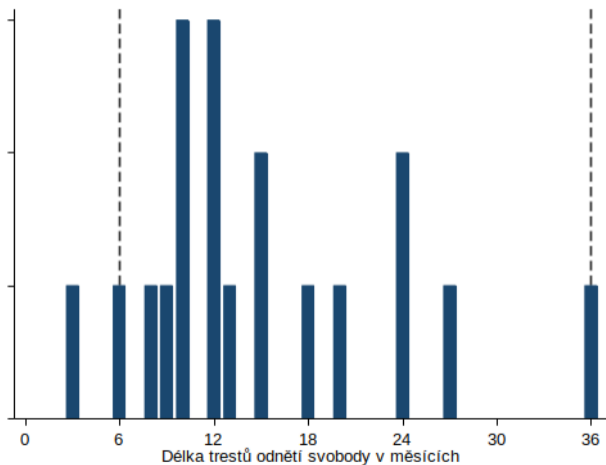
2. Je třeba stanovit přesné výše trestů pro jednotlivá jednání

- Nemožné
- Potřeba reagovat i na měnící se podoby trestné činnosti
- Docházelo by k příliš hrubému ukládání trestů

Je třeba najít pozici mezi těmito dvěma póly (Lit: [Drápal, 2020d])

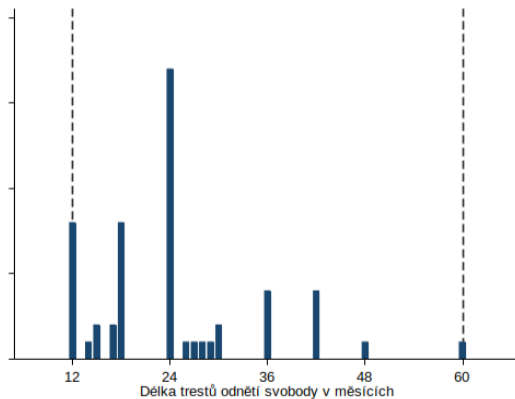
Rozdíly mezi soudci a státními zástupci při ukládání / navrhování trestů

Obrázek: Opakovaná krádež (§ 205 odst. 2 TZ)

Rozdíly mezi státními zástupci při navrhování trestů

Obrázek: Drogy (§ 283 odst. 1 TZ)

Literatura: [Drápal and Šoltés, 2020]

Odůvodnění trestů v rozsudku

Jediné místo, kde je vysvětlováno, proč byl trest uložen ([Drápal, 2019])

- Pochopení účastníky i veřejností (i kontrole justice) + legitimitaze procedurou
- Povede k lepším rozhodnutím (pravděpodobně): Návrh trestu, rozhodnutí i odvolání

Jak by mělo vypadat správné odůvodnění? ([Drápal, 2020b])

Třístupňové: Konkretizace, význam jednotlivých, vyvážení

Současná situace neuspokojivá (2016, 366 rozsudků, [Tomšů and Drápal, 2019])

- 17 % rozsudků ani jedna konkretizovaná okolnost
- Pouze 44 % okolností konkretizováno
- Význam jednotlivých okolností 2,5 %
- Vyvážení všech okolností: 10 % alespoň trochu

Odůvodnění trestů v rozsudku

Jediné místo, kde je vysvětlováno, proč byl trest uložen ([Drápal, 2019])

- Pochopení účastníky i veřejností (i kontrole justice) + legitimitaze procedurou
- Povede k lepším rozhodnutím (pravděpodobně): Návrh trestu, rozhodnutí i odvolání

Jak by mělo vypadat správné odůvodnění? ([Drápal, 2020b])

Třístupňové: Konkretizace, význam jednotlivých, vyvážení

Současná situace neuspokojivá (2016, 366 rozsudků, [Tomšů and Drápal, 2019])

- 17 % rozsudků ani jedna konkretizovaná okolnost
- Pouze 44 % okolností konkretizováno
- Význam jednotlivých okolností 2,5 %
- Vyvážení všech okolností: 10 % alespoň trochu

Odůvodnění trestů v rozsudku

Jediné místo, kde je vysvětlováno, proč byl trest uložen ([Drápal, 2019])

- Pochopení účastníky i veřejností (i kontrole justice) + legitimitaze procedurou
- Povede k lepším rozhodnutím (pravděpodobně): Návrh trestu, rozhodnutí i odvolání

Jak by mělo vypadat správné odůvodnění? ([Drápal, 2020b])

Třístupňové: Konkretizace, význam jednotlivých, vyvážení

Současná situace neuspokojivá (2016, 366 rozsudků, [Tomšů and Drápal, 2019])

- 17 % rozsudků ani jedna konkretizovaná okolnost
- Pouze 44 % okolností konkretizováno
- Význam jednotlivých okolností 2,5 %
- Vyvážení všech okolností: 10 % alespoň trochu

Obsah

- 1 Účely trestání
- 2 Diskrece a rozdíly při ukládání trestů
- 3 Definování a zkoumání principů ukládání trestů**
- 4 Vlivy na ukládání trestů
- 5 Jak zvýšit principiálnost ukládání trestů?

Souběh, recidiva, kumulace

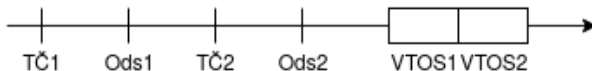
Recidiva

Vícečinný souběh

Kumulace trestů

Souběh: Uvnitř mantinelů

Více trestných činů

- 1, 2, 5, 18

Závažnější či méně závažné

- 2x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 1x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 2x krádež

Časové období mezi trestnými činy

- blízko (např. 2 dny od sebe)
- vzdálené (např. 2 roky od sebe)

Souběh: Uvnitř mantinelů

Více trestných činů

- 1, 2, 5, 18

Závažnější či méně závažné

- 2x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 1x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 2x krádež

Časové období mezi trestnými činy

- blízko (např. 2 dny od sebe)
- vzdálené (např. 2 roky od sebe)

Souběh: Uvnitř mantinelů

Více trestných činů

- 1, 2, 5, 18

Závažnější či méně závažné

- 2x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 1x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 2x krádež

Časové období mezi trestnými činy

- blízko (např. 2 dny od sebe)
- vzdálené (např. 2 roky od sebe)

Souběh: Uvnitř mantinelů

Více trestných činů

- 1, 2, 5, 18

Závažnější či méně závažné

- 2x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 1x krádež
- 1x těžké ublížení na zdraví, 2x krádež

Časové období mezi trestnými činy

- blízko (např. 2 dny od sebe)
- vzdálené (např. 2 roky od sebe)

Trestní minulost

Druhy

- Stejnorodá a nestejnorodá
- Brzy po odsouzení a delší dobu od odsouzení
- Zahlazená a nezahlazená
- Zvlášť závažná

Jakou roli by měla hrát? [Fraser and Roberts, 2019]

- Nezprísňení nad rámec maximální závažnosti
- Nikoli závratný rozdíl z hlediska výměry (max. dvojnásobek)
- Primárně druh, nikoli výměra trestu

Trestní minulost

Druhy

- Stejnorodá a nestejnorodá
- Brzy po odsouzení a delší dobu od odsouzení
- Zahlazená a nezahlazená
- Zvlášť závažná

Jakou roli by měla hrát? [Fraser and Roberts, 2019]

- Nezpřísnění nad rámec maximální závažnosti
- Nikoli závratný rozdíl z hlediska výměry (max. dvojnásobek)
- Primárně druh, nikoli výměra trestu

Ukládání trestů pachatelům, kteří dosud nevykonali jiný trest [Drápal, 2020c]

- Typický příklad: Spáchal ve zkušební době
 - Izrael: Výhodnější pro pachatele závažné trestné činnosti [?]
- Je kumulace trestů spíše podobná
 - recidivě nebo
 - souběhu?
 - Záleží na situaci [Drápal, 2020c]
- Jakou roli má hrát?
 - Přitěžující okolnost?
 - Polehčující okolnost?

Ukládání trestů pachatelům, kteří dosud nevykonali jiný trest [Drápal, 2020c]

- Typický příklad: Spáchal ve zkušební době
 - Izrael: Výhodnější pro pachatele závažné trestné činnosti [?]
- Je kumulace trestů spíše podobná
 - recidivě nebo
 - souběhu?
 - Záleží na situaci [Drápal, 2020c]
- Jakou roli má hrát?
 - Přitěžující okolnost?
 - Polehčující okolnost?

Ukládání trestů pachatelům, kteří dosud nevykonali jiný trest [Drápal, 2020c]

- Typický příklad: Spáchal ve zkušební době
 - Izrael: Výhodnější pro pachatele závažné trestné činnosti [?]
- Je kumulace trestů spíše podobná
 - recidivě nebo
 - souběhu?
 - Záleží na situaci [Drápal, 2020c]
- Jakou roli má hrát?
 - Přítěžující okolnost?
 - Polehčující okolnost?

Ukládání trestů pachatelům, kteří dosud nevykonali jiný trest [Drápal, 2020c]

- Typický příklad: Spáchal ve zkušební době
 - Izrael: Výhodnější pro pachatele závažné trestné činnosti [?]
- Je kumulace trestů spíše podobná
 - recidivě nebo
 - souběhu?
 - Záleží na situaci [Drápal, 2020c]
- Jakou roli má hrát?
 - Přitěžující okolnost?
 - Polehčující okolnost?

Přiznání (guilty pleas): Zjednodušení dokazování a zrychlení

Vybrané problémy

- 1 Nevede k falešným přiznáním?
- 2 Spravedlnost: Jak velká sleva?
- 3 Nejedná se nakonec o "trial tax"?

Kde

- Zejména v common law systémech
- Od října 2020 šířeji i v ČR
- Široce na Slovensku

Potřeba přesnosti: Anglie a Wales

- První kontakt s OČTŘ: 1/3
- Poté: Nejvýše 1/4
- Od prvního dne hlavního líčení: Nejvýše 1/10
- Reduction in Sentence for a Guilty Plea: Definitive Guideline

Přiznání (guilty pleas): Zjednodušení dokazování a zrychlení

Vybrané problémy

- 1 Nevede k falešným přiznáním?
- 2 Spravedlnost: Jak velká sleva?
- 3 Nejedná se nakonec o "trial tax"?

Kde

- Zejména v common law systémech
- Od října 2020 šířeji i v ČR
- Široce na Slovensku

Potřeba přesnosti: Anglie a Wales

- První kontakt s OČTŘ: 1/3
- Poté: Nejvýše 1/4
- Od prvního dne hlavního líčení: Nejvýše 1/10
- Reduction in Sentence for a Guilty Plea: Definitive Guideline

Přiznání (guilty pleas): Zjednodušení dokazování a zrychlení

Vybrané problémy

- 1 Nevede k falešným přiznáním?
- 2 Spravedlnost: Jak velká sleva?
- 3 Nejedná se nakonec o "trial tax"?

Kde

- Zejména v common law systémech
- Od října 2020 šířeji i v ČR
- Široce na Slovensku

Potřeba přesnosti: Anglie a Wales

- První kontakt s OČTŘ: 1/3
- Poté: Nejvýše 1/4
- Od prvního dne hlavního líčení: Nejvýše 1/10
- Reduction in Sentence for a Guilty Plea: Definitive Guideline

Přiznání (guilty pleas): Zjednodušení dokazování a zrychlení

Vybrané problémy

- 1 Nevede k falešným přiznáním?
- 2 Spravedlnost: Jak velká sleva?
- 3 Nejedná se nakonec o "trial tax"?

Kde

- Zejména v common law systémech
- Od října 2020 šířeji i v ČR
- Široce na Slovensku

Potřeba přesnosti: Anglie a Wales

- První kontakt s OČTŘ: 1/3
- Poté: Nejvýše 1/4
- Od prvního dne hlavního líčení: Nejvýše 1/10
- Reduction in Sentence for a Guilty Plea: Definitive Guideline

Přiznání (guilty pleas): Zjednodušení dokazování a zrychlení

Vybrané problémy

- 1 Nevede k falešným přiznáním?
- 2 Spravedlnost: Jak velká sleva?
- 3 Nejedná se nakonec o "trial tax"?

Kde

- Zejména v common law systémech
- Od října 2020 šířeji i v ČR
- Široce na Slovensku

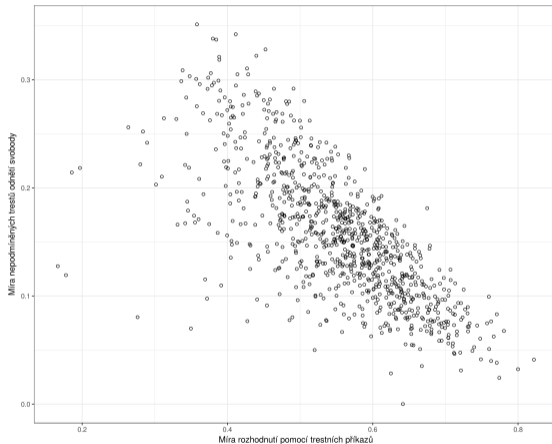
Potřeba přesnosti: Anglie a Wales

- První kontakt s OČTŘ: 1/3
- Poté: Nejvýše 1/4
- Od prvního dne hlavního líčení: Nejvýše 1/10
- Reduction in Sentence for a Guilty Plea: Definitive Guideline

Obsah

- 1 Účely trestání
- 2 Diskrece a rozdíly při ukládání trestů
- 3 Definování a zkoumání principů ukládání trestů
- 4 Vlivy na ukládání trestů**
- 5 Jak zvýšit principiálnost ukládání trestů?

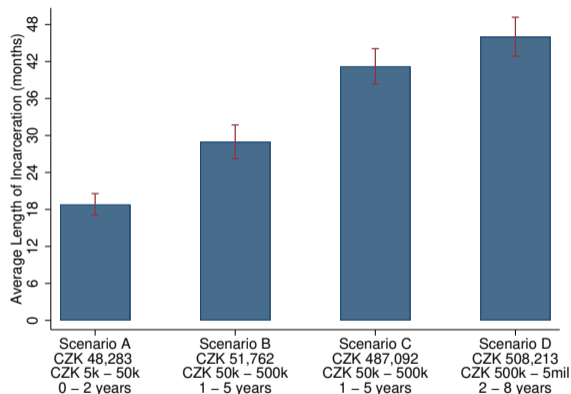
Procesní vlivy: Zjednodušování si práce trestním příkazem

Obrázek: Míra ukládání trestních příkazů okresními soudy (2006-2016)

Literatura: [Drápal, 2017, Ščerba, 2013]

Hranice mezi odstavci

Obrázek: Tresty uložené za krádež experimentální a kontrolní skupinou

Literatura: [Drápal and Šoltés, 2021]

Mimoprávní skutečnosti

Míra nasycení: Podmíněná propuštění v Izraeli

"We record the judges' two daily food breaks, which result in segmenting the deliberations of the day into three distinct "decision sessions." We find that the percentage of favorable rulings drops gradually from 65% to nearly zero within each decision session and returns abruptly to 65% after a break." [Danziger et al., 2011]

Pomyšlení na smrt

Terror management theory: Uvědomění si své smrtelnosti motivuje soudce bránit svoji ideologii.

Lit: [Sporer and Goodman-Delahunty, 2009]

Mimoprávní skutečnosti

Míra nasycení: Podmíněná propuštění v Izraeli

"We record the judges' two daily food breaks, which result in segmenting the deliberations of the day into three distinct "decision sessions." We find that the percentage of favorable rulings drops gradually from 65% to nearly zero within each decision session and returns abruptly to 65% after a break." [Danziger et al., 2011]

Pomyšlení na smrt

Terror management theory: Uvědomění si své smrtelnosti motivuje soudce bránit svoji ideologii.

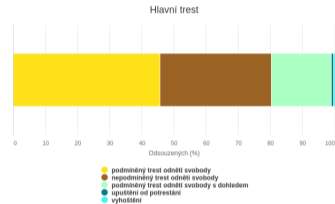
Lit: [Sporer and Goodman-Delahunty, 2009]

Obsah

- 1 Účely trestání
- 2 Diskrece a rozdíly při ukládání trestů
- 3 Definování a zkoumání principů ukládání trestů
- 4 Vlivy na ukládání trestů
- 5 Jak zvýšit principiálnost ukládání trestů?

Údaje o ukládaných trestech: Jaktrestame.cz

Celkový počet odsouzených: 611

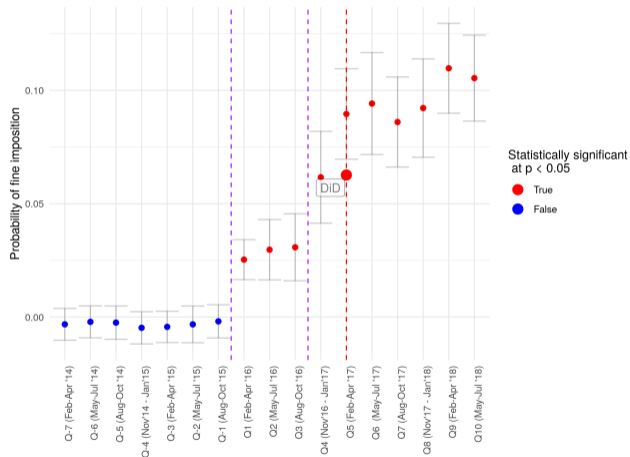
Pro vedlejší tresty vyberte hlavní trest:

- nepodmíněný trest odněti svobody (212)
- podmíněný trest odněti svobody s dohledem (114)
- podmíněný trest odněti svobody (279)

Obrázek: Informace o uložených trestech v minulosti

Neformální instrukce + školení

Obrázek: Školení a semináře usilující o navýšení počtu peněžitých trestů

Vylepšení principů ukládání trestů

Trestní sazby

- Dolní hranice trestních sazeb?
- Přesah hranic mezi odstavci?
- Chybějící teorie

Druhy trestů

- Podmíněný trest: Při uložení nejmírnější, při nařízení nejpřísnější
- Podmínky výkonů alternativních trestů (OPP, PT, domácí vězení)

Principy ukládání trestů

- Teorie: Třeba jasněji vymezit
- Zákon: Jasnější stanovení
- Judikatura Nejvyššího soudu: Měl by rozhodovat? Sjednocující stanovisko?

Vylepšení principů ukládání trestů

Trestní sazby

- Dolní hranice trestních sazeb?
- Přesah hranic mezi odstavci?
- Chybějící teorie

Druhy trestů

- Podmíněný trest: Při uložení nejmírnější, při nařízení nejpřísnější
- Podmínky výkonů alternativních trestů (OPP, PT, domácí vězení)

Principy ukládání trestů

- Teorie: Třeba jasněji vymezit
- Zákon: Jasnější stanovení
- Judikatura Nejvyššího soudu: Měl by rozhodovat? Sjednocující stanovisko?

Vylepšení principů ukládání trestů

Trestní sazby

- Dolní hranice trestních sazeb?
- Přesah hranic mezi odstavci?
- Chybějící teorie

Druhy trestů

- Podmíněný trest: Při uložení nejmírnější, při nařízení nejpřísnější
- Podmínky výkonů alternativních trestů (OPP, PT, domácí vězení)

Principy ukládání trestů

- Teorie: Třeba jasněji vymezit
- Zákon: Jasnější stanovení
- Judikatura Nejvyššího soudu: Měl by rozhodovat? Sjednocující stanovisko?

Referenční tresty (inspirace Nizozemím a Finskem)

Tabulka: Výchozí body (1. krok) pro trestání kapsářství. Následuje individualizace (2. krok)

Pachatel	Žádná recidiva v posledních 5 letech	1x recidivista (v 5 či 2 letech)	Vícečetný recidivista
S povolením k pobytu v Nizozemí	120 hodin OPP	5 roků: 180 h OPP 2 r: Stejně či 3 měsíce PTOS	5 měsíců nepodmíněného trestu odnětí svobody (NTOS)
Bez povolení pobytu k Nizozemí či dříve uloženy OPP	2 měsíce PTOS	3 měsíce NTOS	5 měsíců NTOS

Literatura: [Drápal and van Wingerden, 2018]

Sentencing Guidelines

SEVERITY LEVEL OF CONVICTION OFFENSE (Example offenses listed in italics)		CRIMINAL HISTORY SCORE						
		0	1	2	3	4	5	6 or more
11	<i>Murder, 2nd Degree (Intentional; Drive-By-Shootings)</i>	306 261-367	326 278-391	346 295-415	366 312-439	386 329-463	406 346-480 ²	426 363-480 ²
	<i>Murder, 2nd Degree (Unintentional)</i>	150	165	180	195	210	225	240
10	<i>Murder, 3rd Degree (Depraved Mind)</i>	128-180	141-198	153-216	166-234	179-252	192-270	204-288
	<i>Murder, 3rd Degree (Controlled Substances)</i>	86	98	110	122	134	146	158
9	<i>Assault, 1st Degree</i>	74-103	84-117	94-132	104-146	114-160	125-175	135-189
	<i>Agg. Robbery, 1st Degree</i>	48	58	68	78	88	98	108
8	<i>Burglary, 1st Degree (w/ Weapon or Assault)</i>	41-57	50-69	58-81	67-93	75-105	84-117	92-129
	<i>Felony DWI</i>	36	42	48	54	60	66	72
7	<i>Financial Exploitation of a Vulnerable Adult</i>				46-64	51-72	57-79	62-84 ^{1,3}
	<i>Assault, 2nd Degree</i>	21	27	33	39	45	51	57
6	<i>Burglary, 1st Degree (Occupied Dwelling)</i>				34-46	39-54	44-61	49-68
	<i>Residential Burglary</i>	18	23	28	33	38	43	48
5	<i>Simple Robbery</i>				29-39	33-45	37-51	41-57
	<i>Nonresidential Burglary</i>	12 ¹	15	18	21	24	27	30
4					21-28	23-32	26-36	
	<i>Theft Crimes (Over \$5,000)</i>	12 ¹	13	15	17	19	21	23
3					17-22	18-25	20-27	
	<i>Theft Crimes (\$5,000 or less)</i>	12 ¹	12 ¹	13	15	17	19	21
2	<i>Check Forgery (\$251-\$2,500)</i>							18-25
	<i>Assault, 4th Degree</i>	12 ¹	12 ¹	12 ¹	13	15	17	19
1	<i>Fleeing a Peace Officer</i>							17-22

¹ 12¹=One year and one day

Presumptive commitment to state imprisonment. First-degree murder has a mandatory life sentence and is excluded from the Guidelines under Minn. Stat. § 609.185. See section 2.E, for policies regarding those sentences controlled by law.

Presumptive stayed sentence; at the discretion of the court, up to one year of confinement and other non-jail sanctions can be imposed as conditions of probation. However, certain offenses in the shaded area of the Grid always carry a presumptive commitment to state prison. See sections 2.C and 2.E.

Literatura: [Drápal, 2020a]

Shrnutí

Diskrece

- Nutná při ukládání trestů
- Přílišná míra vede k velkým rozdílům mezi soudci
- Mimoprávní skutečnosti mohou mít výrazný vliv na rozhodnutí soudu

Principiální ukládání trestů

- Třeba jasně definovat účely a principy ukládání trestů
- Procedurální aspekty mohou výrazně ovlivnit ukládání trestů
- Existují různé způsoby, jak dosáhnout větší konzistence a aplikaci principů ukládání trestů

Shrnutí

Diskrece

- Nutná při ukládání trestů
- Přílišná míra vede k velkým rozdílům mezi soudci
- Mimoprávní skutečnosti mohou mít výrazný vliv na rozhodnutí soudu

Principiální ukládání trestů

- Třeba jasně definovat účely a principy ukládání trestů
- Procedurální aspekty mohou výrazně ovlivnit ukládání trestů
- Existují různé způsoby, jak dosáhnout větší konzistence a aplikaci principů ukládání trestů

Použitá literatura I

- Auty, K. M. and Liebling, A. (2020).
Exploring the Relationship between Prison Social Climate and Reoffending.
Justice Quarterly, 37(2):358–381.
- Chalfin, A. and McCrary, J. (2017).
Criminal Deterrence: A Review of the Literature.
Journal of Economic Literature, 55(1):5–48.
- Chen, M. K. and Shapiro, J. M. (2007).
Do Harsher Prison Conditions Reduce Recidivism? A Discontinuity-based Approach.
American Law and Economics Review, 9(1):1–29.
- Danziger, S., Levav, J., and Avnaim-Pesso, L. (2011).
Extraneous factors in judicial decisions.
Proceedings of the National Academy of Sciences, 108(17):6889–6892.

Použitá literatura II

Drápal, J. (2017).

Vede větší užití trestních příkazů k ukládání méně nepodmíněných trestů odnětí svobody?
Jurisprudence, (5):5–17.

Drápal, J. (2019).

Odůvodnění trestů: Argumenty pro a proti detailnímu odůvodňování trestů.
Státní zastupitelství, (5).

Drápal, J. (2020a).

Formulace a konkretizace principů ukládání trestů: Zahraniční přístupy a řešení vhodná pro český právní systém.
Státní zastupitelství, 6(44-56).

Použitá literatura III

Drápal, J. (2020b).

Odůvodnění trestů: Principy správného odůvodňování trestů.

Státní zastupitelství, (1).

Drápal, J. (2020c).

Ukládání trestů v případě jejich kumulace: Jak trestat pachatele, kteří spáchali další trestný čin předtím, než vykonali dříve uložené tresty.

Jurisprudence, (2):1–17.

Drápal, J. (2020d).

Základní přístupy k ukládání trestů.

Státní zastupitelství, (5).

Použitá literatura IV

- Drápal, J. and Šoltés, M. (2020).
Rozdíly v ukládání a navrhování trestů: Výsledky dvou experimentů.
In Gřivna, T. and Šimánová, H., editors, *Poceta Marii Vanduchové*. Wolters Kluwer, Praha.
- Drápal, J. and Šoltés, M. (2021).
Sentencing Decisions Around Quantity Thresholds: Theory and Experiment.
SSRN Electronic Journal.
- Drápal, J. and van Wingerden, S. G. C. (2018).
Doporučení pro státní zástupce jak navrhovat tresty: Je možné se inspirovat z nizozemské úpravy?
Státní zastupitelství, 15(6):9–14.

Použitá literatura V

- Frase, R. S. and Roberts, J. V. (2019).
Paying for the Past.
Oxford University Press, Oxford.
- Loeffler, C. E. and Nagin, D. S. (2022).
The Impact of Incarceration on Recidivism.
Annual Review of Criminology, 5(1).
- Monahan, J. and Skeem, J. L. (2016).
Risk Assessment in Criminal Sentencing.
Annual Review of Clinical Psychology, 12(1):489–513.
- Ščerba, F. (2013).
Procesní alternativy a jejich vliv na využívání alternativních trestů.
In *Dny Práva 2012*, pages 1597–1607, Brno. Masarykova Univerzita.

Použitá literatura VI

- Sporer, S. L. and Goodman-Delahunty, J. (2009).
Disparities in sentencing.
Social Psychology of Punishment of Crime, pages 379–401.
- Tomšů, K. and Drápal, J. (2019).
Odůvodňování trestů: Empirická studie rozhodnutí okresních soudů.
Státní zastupitelství, 6:9–21.
- Villettaz, P., Gillieron, G., and Killias, M. (2015).
The Effects on Re-offending of Custodial vs. Non- custodial Sanctions: An Updated Systematic Review of the State of Knowledge.
Technical report, Campbell Collaboration.

Použitá literatura VII

von Hirsch, A. (2017).

Deserved criminal sentences.

Hart Publishing, London.

von Hirsch, A., Bottoms, A. E., Burney, E., and Wikstrom, P. (1999).

Criminal Deterrence and Sentence Severity: An Analysis of Recent Research.

Hart Publishing, London.